

9. prosinca 2015.

Za odlučivanje na temelju spoznaja potrebni su kvalitetni podaci: u statistiku vrijedi ulagati

U svojem izvješću za 2015. Europski savjetodavni odbor za upravljanje statističkim podacima (ESGAB) poziva vlade da osiguraju dostupnost potrebnih sredstava kako bi se ispunili trenutačni statistički zahtjevi i, što je najvažnije, kako bi se omogućilo ulaganje u budući razvoj. Martti Hetemäki, predsjednik ESGAB-a, izjavio je: „Europska unija prilično je jedinstvena kad je riječ o mjeri u kojoj svoje politike temelji na statističkim podacima. Kvalitetu europskih statističkih podataka potrebno je osigurati poštovanjem visokih profesionalnih standarda u svim državama članicama.”

Politike EU-a i nacionalne politike za praćenje kvantitativnih ciljeva sve više se oslanjaju na statističke pokazatelje. Pouzdani, nepristrani i visokokvalitetni službeni statistički podaci stoga su ključan element infrastrukture EU-a i država članica u koji je potrebno stalno ulagati. Neophodno je da donositelji odluka na prikladan način dodijele sredstva Eurostatu i nacionalnim zavodima za statistiku kako bi oni mogli ispuniti svoju zadaću izrade visokokvalitetnih statističkih podataka. Većom transparentnošću kad je riječ o troškovima izrade statističkih podataka ublažio bi se tzv. „problem slijepih putnika”, koji se odnosi na situacije u kojima nema dovoljno sredstava za javna dobra jer ih se može konzumirati uz plaćanje malenog dijela troškova ili čak bez plaćanja. Eurostat i nacionalni proizvođači statističkih podataka koji ostvaruju financiranje javnih dobara iz državnog proračuna moraju moći prikazati troškove svojih statističkih proizvoda i usluga, prvenstveno uvođenjem učinkovita sustava troškovnog računovodstva.

Europski statistički sustav (ESS) mora održati visoku kvalitetu statističkih podataka i istovremeno se prilagođavati društvu koje se brzo mijenja. ESS se suočava sa stalnom revolucijom u pogledu podataka, koja predstavlja izazov za službene statističke podatke. ESS mora predvoditi napore u istraživanju novih mogućnosti i prilagoditi svoje okvire kvalitete. Osim toga, u nekim zemljama postupak regionalizacije podrazumijeva prijenos odgovornosti na regionalna i lokalna tijela. Nacionalni zavodi za statistiku u tim zemljama moraju imati snažnu vodeću ulogu i učinkovite ovlasti za koordinaciju kako bi mogli promicati načela Kodeksa prakse europske statistike.

Vjerodostojnost odlučivanja na temelju spoznaja temelji se na povjerenju u objektivnost i integritet službenih statističkih podataka. Stoga je mišljenje korisnika o kvaliteti statističkih podataka od presudne važnosti u državama članicama EU-a. U tom kontekstu ESGAB potiče grčku vladu da aktivno gradi i održava ozračje povjerenja u helenski statistički sustav (ELSTAT). Održavanje ELSTAT-a na putu k profesionalnoj neovisnosti od iznimne je važnosti za sprečavanje ponavljanja događanja s početka 2000. i iz 2009.

Naposljetku, dio izvješća posvećen je praćenju napretka Eurostata u pogledu aktivnosti poboljšanja koje su proizašle iz prošlogodišnjeg stručnog pregleda preporuka – utvrđeno je da Eurostat provodi plan poboljšanja kako je i predviđeno. Međutim ESGAB zadržava svoje stajalište o preporukama podložnima različitim¹ stavovima u pogledu zapošljavanja i otpuštanja glavnog direktora i višeg rukovodstva Eurostata.

¹ Vidi odjeljak 3.1. izvješća.

Dodatne informacije

Izvešće za 2015. s kratkim sažetkom dostupno je na početnoj stranici *web*-mjestu ESGAB-a (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Podaci za kontakt za medije

Ako želite organizirati intervju s predsjednikom ESGAB-a Marttijem Hetemäkijem, obratite se tajništvu ESGAB-a: Heli Lehtimäki (estat-esgab@ec.europa.eu), telefon: +352 4301-36484.

O ESGAB-u

ESGAB² pruža neovisan pregled provedbe Kodeksa prakse. On nastoji povećati profesionalnu neovisnost, integritet i odgovornost ključnih elemenata Kodeksa u okviru Europskog statističkog sustava te kvalitetu europskih statističkih podataka. ESGAB ima sedam članova. Njegove dužnosti uključuju izradu godišnjeg izvješća Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Kodeksa u Eurostatu te o Europskom statističkom sustavu u cijelosti. ESGAB također savjetuje Komisiju (Eurostat) o odgovarajućim mjerama za olakšavanje provedbe.

Kodeks prakse europske statistike (Kodeks)

Kodeksom prakse europske statistike³ utvrđuju se standardi za razvoj, proizvodnju i širenje europskih statističkih podataka. Kao temelj mu služi zajednička definicija kvalitete statistike koja se upotrebljava u Europskom statističkom sustavu (ESS, sastavljen od nacionalnih statističkih tijela i Eurostata). Kodeks je samoregulatoran instrument koji sadržava 15 načela koja se odnose na institucijsko okruženje u kojem djeluju nacionalna statistička tijela i statistička tijela EU-a te na izradu i širenje europskih statističkih podataka. Njegova provedba podupire se skupom pokazatelja dobre prakse za svako načelo.

Europski statistički sustav⁴ (ESS) partnerstvo je između statističkog tijela Europske unije, to jest Komisije (Eurostat), i nacionalnih zavoda za statistiku i ostalih nacionalnih tijela koja su u svakoj državi članici odgovorna za razvoj, proizvodnju i širenje europskih statističkih podataka.

Stručni pregledi

Stručni pregledi⁵ dio su strategije Europskog statističkog sustava za provedbu Kodeksa prakse. Cilj im je jačanje integriteta, neovisnosti i odgovornosti statističkih tijela ESS-a. Prvi krug stručnih pregleda proveden je u razdoblju 2006. – 2008., a drugi krug pokrenut je u prosincu 2013. i još je u tijeku. Oba kruga obuhvaćaju sve države članice EU-a i države EFTA-e. Europski savjetodavni odbor za upravljanje statističkim podacima (ESGAB) proveo je stručni pregled Eurostata upotrebom metodologije razvijene za stručne preglede nacionalnih zavoda za statistiku, uz neke prilagodbe zbog posebnosti Eurostata.

² <http://ec.europa.eu/esgab>.

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.